

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

08 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nadejda Toma,
Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Regimentului armat Odessa din 26 decembrie 1946, în cauza penală privindu-l pe

Tutomir Constantin XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Regimentului armat Odessa din 26 decembrie 1946, *Tutomir Constantin* a fost condamnat în baza art. 51-1 lit. a) Cod penal al RSSU la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii din lipsa acesteia.

2. Potrivit sentinței, inculpatul *Tutomir Constantin* a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind în s. Tîrnova, r-nul Ocnița, RSSM, teritoriu temporar ocupat de către trupele militare germano-române, a fost arestat în iulie 1941 de securitatea română pentru faptul că era comsomolist, unde ulterior a fost recrutat de către serviciul de informații român, în calitate de agent secret, cu sarcini de colectare a informației despre activiștii sovietici, comuniști, comsomoliști, depistarea partizanilor ș.a., pentru care fapt a semnat o declarație, iar pentru comunicarea cu serviciul de informații român

cu agentul lor secret, a primit pseudonimul „MIHAI”. Tot el, în toamna anului 1941 l-a divulgat pe activistul sovietic Kucner Ivan, care a fost arestat și judecat, adică a comis - *trădare de patrie*, infracțiune prevăzută de art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui *Tutomir Constantin* și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către *Tutomir Constantin* a infracțiunii prevăzute de art. art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 52, 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea

Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că prin sentința Tribunalului Militar al Regimentului armat Odessa din 26 decembrie 1946, *Tutomir Constantin* a fost condamnat în baza art. 51-1 lit. a) Cod penal al RSSU la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii din lipsa acesteia, în lipsa elementelor infracțiunilor incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui *Tutomir Constantin* a fost condamnat în baza art. 51-1 lit. a) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestuia la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea acestora.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanelor la răspundere penală, cu reabilitarea acestora.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Regimentului armat Odessa din 26 decembrie 1946, prin care *Tutomir Constantin XXXXX* a fost condamnat în baza art. 51-1 lit. a) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului

penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestei persoane la răspundere penală.

Tutomir Constantin XXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **10 decembrie 2021**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico